

MVCRX032J1DT
prvotní identifikátor

odbor všeobecné správy
náměstí Hrdinů 1634/3
Praha 4
140 21

Č. j. MV- 88904-4/VS-2016

Praha 26. července 2016
Počet listů: 4
Přílohy: 1/1

Rozeslat dle rozdělovníku

INFORMACE č. 16/2016

Islámská obec (nadace) v České republice – uzavření manželství

V souvislosti se správním řízením ve věci udělení státního občanství České republiky jsme se setkali s případem, kdy státní občan Palestiny, (dále jen „žadatel“), připojil ke své žádosti „Potvrzení o ratifikaci manželství“, vystavené Legitimním soudem v Dura, Palestina, o tom, že žadatel a státní občanka České republiky prohlásili a stvrdili, že jsou ode dne 19. 12. 2004 v manželském svazku na základě oddacího listu vydaného Islámskou obcí (nadací) v České republice pod č. 23/2004.

K věci sdělujeme následující.

Projeví-li snoubenci vůli, že spolu vstupují do manželství, osobně před orgánem církve nebo náboženské společnosti oprávněné k tomu podle jiného právního předpisu (dále jen „oprávněná církev“), jedná se o církevní sňatek.¹

Jedná-li se o církevní sňatek, je orgánem oprávněné církve osoba pověřená oprávněnou církví.²

Má-li být uzavřen církevní sňatek, musí snoubenci nejprve předložit oddávajícímu osvědčení vydané matričním úřadem, v jehož správním obvodu má být manželství uzavřeno. Osvědčení musí obsahovat potvrzení o tom, že snoubenci splnili všechny požadavky stanovené zákonem pro uzavření manželství. Od vydání tohoto osvědčení do sňatečného obřadu nesmí uplynout více než šest měsíců.

Byl-li uzavřen církevní sňatek, je oddávající povinen do tří pracovních dnů od uzavření manželství doručit matričnímu úřadu, v jehož správním obvodu bylo

¹ § 657 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

² § 658 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

manželství uzavřeno, protokol o uzavření manželství s uvedením skutečností podle jiného právního předpisu.³

Stejně jako zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o rodině“), platný do 31. 12. 2013, tak zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, (dále jen „NOZ“), který nabyl účinnosti dnem 1. 1. 2014, umožňuje uzavřít církevní sňatky se statusovými účinky. Rovněž tak, jako do 31. 12. 2013, je možné sňatečný projev vůle snoubenců učinit jen před orgánem církve nebo náboženské společnosti registrované ve smyslu zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), ve znění pozdějších předpisů, kterým byla přiznána zvláštní práva podle ustanovení § 7 zákona o církvích a náboženských společnostech, tj. mj. konat obřady, při nichž jsou uzavírány církevní sňatky podle zvláštního právního předpisu. Sňatečný projev vůle snoubenců je možné učinit pouze před orgánem 21 církví a náboženských společností uvedených v příloze zákona o církvích a náboženských společnostech. Seznam těchto 21 církví a náboženských společností v příloze připojujeme.

Výše uvedeným není dotčena svoboda církví a náboženských společností vykonávat svatební náboženské úkony, nicméně u církví a náboženských společností, kterým nebylo oprávnění k výkonu zvláštního práva konat obřady, při nichž jsou uzavírány církevní sňatky, přiznáno, se v takových případech nejedná o církevní sňatek ve smyslu ustanovení § 657 odst. 2 a násl. NOZ, ale pouze o náboženský úkon bez právních důsledků.

Náboženská společnost Ústředí muslimských obcí nedisponuje zvláštním právem konat obřady, při nichž jsou uzavírány církevní sňatky, ani žádným dalším ze zvláštních práv.

Státní dozor nad dodržováním zákonných podmínek pro uzavření manželství u církevních sňatků je i nadále řešen zachováním institutu osvědčení vydaného příslušným matričním úřadem, bez něhož manželství uzavřít nelze, jakož i zachováním povinnosti ve lhůtě tří pracovních dnů prokázat příslušnému matričnímu úřadu uzavření církevního sňatku. Matriční úřad, v jehož správním obvodu bylo manželství uzavřeno, a který před uzavřením církevního sňatku vydal snoubencům osvědčení, provede zápis uzavření tohoto manželství do knihy manželství a vydá manželům oddací list, kterým se prokazuje uzavření manželství⁴.

Manželství nevznikne, pokud alespoň u jedné z osob, které hodlaly uzavřít manželství, nebyly v projevu vůle o vstupu do manželství nebo ve sňatečném obřadu

³ § 666 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

⁴ § 24a zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

nebo v souvislosti s ním splněny takové náležitosti, na jejichž splnění je k tomu, aby manželství vzniklo, nutno bezvýhradně trvat.

V případě církevního sňatku náleží k těmto náležitostem i skutečnost uzavření sňatku před orgánem oprávněné církve. Neprovádí-li se sňatečný obřad v případě přímého ohrožení života snoubence, jsou těmito skutečnostmi i osvědčení matričního úřadu, že snoubenci splnili všechny požadavky zákona pro uzavření manželství, jakož i že mezi vydáním tohoto osvědčení a uzavřením sňatku uplynula doba nejvýše šest měsíců.⁵

Do 31. 12. 2013, tj. do nabytí účinnosti NOZ, podle ustanovení § 17a odst. 3 zákona o rodině manželství mj. nevzniklo, jestliže nebyly dodrženy podmínky uvedené v § 4a odst. 1 zákona o rodině, tj. sňatečný projev vůle nebyl učiněn před osobou pověřenou orgánem oprávněné církve, resp. oprávněnou církví vůbec.

Soud může určit, že manželství není, i bez návrhu.⁶

V daném případě žadatel předložil „Potvrzení o ratifikaci manželství“, vystavené Legitimním soudem v Dura, Palestina, o tom, že žadatel a státní občanka České republiky prohlásili a stvrdili, že jsou ode dne 19. 12. 2004 v manželském svazku na základě oddacího listu vydaného Islámskou obcí (nadací) v České republice pod č. 23/2004. Jak vyplývá ze shora uvedeného, snoubenci mohou v České republice projevit vůli, že spolu vstupují do manželství, osobně před orgánem jedné z 21 církví nebo náboženských společností, uvedených v příloze zákona o církvích a náboženských společnostech.

Ústředí muslimských obcí (ÚMO) bylo zaregistrováno ve smyslu zákona o církvích a náboženských společnostech v roce 2004 a právnické osoby zřízené touto náboženskou společností (Muslimská obec v Brně, Hradci Králové, Karlových Varech, Liberci, Praze a Teplicích), kdy Muslimská obec v Brně a Muslimská obec v Praze byly Ministerstvem kultury evidovány teprve v roce 2007. Evidence dalších muslimských obcí zřízených náboženských společností ÚMO proběhla v průběhu let 2009 – 2013. Uvedený oddací list č. 23/2004 tak nemohl být vydán žádnou z uvedených muslimských obcí a nebyl s největší pravděpodobností vydán ani náboženskou společností ÚMO.

ÚMO, ani muslimským obcím nebyla především přiznána zvláštní práva podle ustanovení § 7 zákona o církvích a náboženských společnostech, tj. mj. konat obřady, při nichž jsou uzavírány církevní sňatky podle zvláštního právního předpisu. ÚMO, resp. zmíněné muslimské obce, v příloze zákona o církvích a náboženských společnostech uvedena není. Snoubencům před uzavřením církevního sňatku nebylo vydáno osvědčení, protokol o uzavření manželství nebyl doručen příslušnému

⁵ § 677 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

⁶ § 678 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

matričnímu úřadu, nebyl proveden zápis do knihy manželství a nebyl vydán oddací list, který je dokladem o uzavření manželství v České republice.

Podle právního názoru Ministerstva vnitra, Ministerstva spravedlnosti i Ministerstva kultury, které byly v této věci rovněž osloveny, tak nebyly podmínky NOZ, vyžadované k uzavření církevního sňatku v České republice, splněny. Výše uvedený manželský sňatek nevznikl v souladu s českým právním řádem a nemá tak právní účinky církevního sňatku, které NOZ s tímto druhem sňatku spojuje. Nemůže být tedy zapsán do svazku matriční knihy vedené matričním úřadem na území České republiky.

Jde však pouze o právní názor uvedených rezortů, který není a nemůže být právně závazný pro státní správu či samosprávu a natož pak pro soudy, které jako jediné mohou definitivně tuto otázku posoudit a rozhodnout.

Vzniknou-li tedy pochybnosti, zda tu manželství je či není, může se jeden z manželů obrátit v této věci podle ustanovení § 373 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, na příslušný soud. Soud může určit, zda tu manželství je či není, i bez návrhu⁶, tj. i bez aktivity účastníků (zdanlivých manželů). Odboru všeobecné správy není známo, že by uvedený případ již byl soudem v České republice řešen.

Žádáme, aby s obsahem shora uvedeného byly seznámeny všechny matriční úřady v působnosti krajských úřadů, obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a magistrátů měst Brna, Ostravy, Plzně a Magistrátu hl. m. Prahy.

JUDr. Václav Henych
ředitel odboru

Vyřizuje: JUDr. Jana Hálová
tel. č.: 974 817 427

Rozdělovník:

- všem krajským úřadům
- všem odborům vnitřních věcí magistrátů měst Brna, Ostravy a Plzně
- odboru živnostenskému a občanskosprávnímu Magistrátu hl. m. Prahy
- Úřad městské části Brno-střed, zvláštní matrika

Na vědomí:

- Kancelář náměstkyně ministra vnitra pro řízení sekce veřejné správy

- Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky
- Ministerstvo vnitra, odbor správních činností
- Ministerstvo vnitra, odbor mezinárodní spolupráce a Evropské unie